

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

De Legatis, De Successionibus Ab Intestato, De Renvnciationibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. XL. Discursus generalis super puncto; An Statuta exclusiva fœminarum à successionibus propter dotem, impleri dicantur, atque locum habeant, ob dotem destinatam, vel potiùs effectiva traditio ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74076](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74076)

Et hæc ita ad aliqualem materiam notitiam, atque, ut dici solet, pro gustu deducebam, ut eujusdam Magnatis petitioni satisficerem.

Discursus generalis super puncto; An statuta exclusiva foeminarum à successione propter dotem, impleri dicantur atque locum habeant, ob dotem destinatum, vel promissam tantum; Vel potius effectiva traditio requiratur.

Editus in gratiam unius ex sedentibus in quodam magno Tribunali.

S U M M A R I U M.

- 1 De opinione ut dos destinata, vel promissa non sufficiat, & de ratione.
- 2 De opinione contraria, ejusque ratione.
- 3 De Constitutione hinc usque Sicilia super exclusione foeminae nuptæ, & dotata à successione feudis.
- 4 Quod secunda opinio sit verior, quodque ista Statuta sint favorabilia.
- 5 Ut sufficiat etiam simpliciter destinatio.
- 6 Ac etiam dos aliis data, & resoluta.
- 7 Quomodo ista quaestio decidenda sit.
- 8 De ratione, ob quam in Statutis non est immutandum in verbis.
- 9 De eadem opinione de quantum. 2. & 4. tenenda.
- 10 De eadem materia de quantum. 3.
- 11 De differentiâ inter quaestionem de qua dicto n. 3. & istam.
- 12 An foemina dicatur agnata, etiam ad effectum Statuti. 4. Urbis.
- 13 Quando foemina succedat in fideicommissis ordinato pro agnitione, & familia.
- 14 De eodem de quantum. 4. & 7.
- 15 De Monialibus Turris Speculorum Urbis, & similibus, ac dote eis data.
- 16 Quod non intret terminus lucrorum dotialium ob diversam rationem.

DISCURSUS XL.

1 IN ista quaestione, an scilicet, Statutis excludentibus à successione foeminas propter dotem, requiratur dotis effectiva traditio, vel sufficiat sola destinatio, vel promissio; Antiquiores primam opinionem foeminis favorabiliorem tenuerunt, ut scilicet, dos promissa, vel destinata, non sufficiat, sed intelligi debeat, cum effectu jam consumato de tempore, quo exclusio facienda sit, tanquam qualitas, seu conditio, que tunc existere debeat, ut præsertim sentiunt *Petr. Jacob. de Aren.*, *Rayner. de Fovellio.* & *Cyn.*, qui eos refert, & sequitur; Assignata ratione odibilitatis hujusmodi Statutorum, quæ tanquam redolentia speciem exheredationis, strictæ, ac rigorosæ, non autem benignè intelligi debeant, ideoque loquentia de dote, intelligenda veniant in stricta, & propria significatione, de vera, & effectiva dote jam constituta, & tradita, non autem de solum promissa, multoque minus de destinata, quæ remotè, ac improprè dicitur.

2 Verum, quoties Statutum in verbis expressè id non exigat (quod nimium rarum videtur) adeò ut intret vulgaris regulæ textus in l. ille aut ille ff. de leg. 3. quod scilicet in claris & expressis non intrent quaestiones, & argumenta, sed illud loquatur simpliciter de dote, vel dotata, adeò ut congruant termini significationis vel interpretati, *Carà de Luca P. 2. de Success.*

onis hujus vocabuli; Tunc verior, magisque recepta est contraria opinio, quæ tribuitur *Barrolo in l. Titio centum §. Titio genero n. 6. ff. de condit. & demonstrat.* quam idem *Barro.* alibi quoque affirmat, & sequuntur *Bald. in l. non sine Cod. de bon. qua. liber.* & alij, quos refert *Bald. Novell.*, qui bene articulum expendit in princ. seu in prima parte tract. de dote n. 20. & sequuntur *Bynn. de statut. art. 6. quest. 6. casu 4.* & alij apud *Joseph. Ludovic. dec. Perns. 21. n. 9. & seq. Theaur. dec. 101. per tot. Rot. apud Burass. dec. 432. num. 2. plenè Ursin. de feud. par. 3. quest. 1. art. 2. & 4.*; Qui de ista quaestione agit, occasione agendi de Constitutione Regnorum utriusque Siciliae excludente filiam primogenitam nuptam, & dotatam, eique præferente secundogenitam innuptam, quæ ibi vulgò dicitur in capillo, an scilicet ad hunc effectum sola dos promissa, vel destinata sufficiat, & de qua quaestione habetur particulariter actum sub tit. de feud. disc. 14. ubi de dicta Constitutionis requisitis, ejusque intelligentia.

Quidquid autem sit de veritate in casu dictæ Constitutionis particularis, loquentis de successione feudorum tantum, ex ibi deductis; Quatenus pertinet ad hunc articulum generalem, super successione in bonis indifferentibus; Verior, magisque recepta est hæc posterior opinio *Barroli.* & sequacium, altera antiquiore rejecta; Non solum, quia frequentiori, magisque communi DD. calculo recepta est; Sed etiam ob majorem assistentiam rationis, sive ob fallum præsuppositum, cum quo antiquiores in ea primæva simplicitate præcesserunt, quod scilicet hæc Statuta dicenda sint odiosa, & exorbitantia, redolentia speciem exheredationis; Quoniam potius in oppositum se res habet, ut scilicet attentata dispositione juris Romanorum, attemperatæque nostris Italiae moribus, juxta ponderationes de quibus pluries in præcedentibus præsertim d. 1. hujusmodi Statuta, potius favorabilia censenda sunt, atque benignè interpretanda.

3 Ideoque probabilis etiam videtur opinio, quam contra *Roman.* tuncur *Gabriel. conf. 15. num. 43. lib. 1.*; ut etiam tacita, seu implicita destinatio sufficiat; Prout etiam altera quam ex *Bald. in d. l. non sine* tenet *Bald. Novell. ubi supra num. 21.*, ut etiam ad hunc effectum, sufficiat ea dos, quæ semel constituta, postmodum resoluta fuerit per matrimonij dissolutionem per mortem viri, juxta terminos *tex. in l. dos à patre C. de jure dot.*

4 Et quidem merito, quoniam, ut in præcedentibus pluries advertitur, in hujusmodi Statutorum interpretatione, vel praxi, tanquam in quaestione voluntatis statuentium, omnino procedendum est cum propositione, quæ frequenter in omni fere materia insinuatæ est, præsertim autem frequentius sub tit. de fideicommissis, & sub altero, de alien. & contrah. ut immorandum non sit in cortice, & figura verborum, sive in eorum grammaticali significatione, juxta connaturale vitium Scholasticorum, sed attendi debet substantia verisimilis voluntatis ita tumentis, seu finis, vel effectus ab eis ponderatus, ut scilicet juxta Romanorum antiquos, ac etiam currentes nostros Italos mores, bona masculis deferantur, pro eorum conservatione in agnationibus, & familijs, foeminas autem sufficiat providere de congrua dote, ut eatum honestati ac sustentationi consultum sit; Parum curando verborum formulam seu phrasim, quam Statuti compositor adhibuerit, & an adhibeat verbu dare, vel aliud diversæ significationis; Sive an idem verbum positum sit in tempore præterito, vel in præsentis, vel futuro, cum id verè continere videatur quoddam legale

ae practicari debent, non autem cum grammaticorum regulis, ac subtilitatibus.

Aliqui etiam relati per eisdem *Surd. & Theaur.* ubi supra, exigendo dotem datam, procedunt cum terminis lucrorum dotalium, pro quibus dos data, non autem destinata, vel promissa, pro legum municipalium diversa specie necessaria est (cum alicubi etiam promissa sufficiat, ut praesertim receptum est in Statuto urbis ex deductis in sua materia *sub tit. de dote*;) Isti enim termini pariter diversi sunt longè diversam habentes rationem, ideoque non benè ab uno casu ad alium infertur, semperque firmum videretur, ut in huiusmodi Statutis, attendi solum debeat ratio eorum inductiva, istaque semper mihi visa est genuina veritas, quoties verba Statuti ita expressè, ac literaliter disponant; Et hæc mihi promptè memoria suggerit pro nunc in ista quaestione insinuare, salvo maturiori iudicio in casibus particularibus, pro eorum qualitate, & circumstantijs, ex quibus Statuentium voluntatem desumere debemus.

DISCURSUS GENERALIS REMISSIVUS.

In materia Statutorum, & Consuetudinum, circa successionem ab intestato; Et istius occasione aliorum Statutorum, quæ habentur in aliis materiis, cum distinctione inter Statuta particularia certorum locorum, cum alphabetico ordine locorum vel Diocesium. Ac etiam de Statutis generalibus, seu de iis, quæ generaliter in materia Statutorum habentur.

SUMMARIUM.

De Statutis in specie.

DE distinctione Statutorum generalium, & specialium, & recensentur specialia.

A

- 2 De Statuto Amandolæ exclusivo feminarum, & cognatorum ob agnatos.
- 3 Anconæ de eadem exclusione à successione.
- 4 Eodem de taxa fructuum doris.
- 5 Eodem de successione in dote.
- 6 Eod. ut credatur proxenetis.
- 7 Eod. de foro mercatorum, & privilegij.
- 8 Ariminens. de usufructu bonorum extradotalium.
- 9 Eod. de uxore obligata conficere inventarium bonorum viri.
- 10 Alculan. de taxa fructuum doris.
- 11 Eod. de solemnitate in testamento mulierum.
- 12 Avenionens. de pralatione venditoris in bonis suis.
- 13 Eod. ut substitutiones non excedant tertium gradum.

B

- 14 Barchinonens. super exemptionibus Ecclesiasticorum à gabellis.
  - 15 Eod. de successione filiorum in dote.
- Card. de Luca. P. 2. de Successi

- 16 Eod. de ordinationibus maritimi, & affectuati onum.
- 17 Baren. De Consuetudine super successione filiorum in dote.
- 18 Eod. ut liceat aditam hereditatem repudiare.
- 19 Beneventan. de successione filiorum in dote, ac prohibitionem disponendi de illa.
- 20 Eod. super prescriptione debiti per annos viginti.
- 21 Bergomen. de exclusionem feminarum.
- 22 Bituntin. de successione filiorum in dote.
- 23 Bononien. exclusivo feminarum, ac excludat moniales.
- 24 Eod. de excludente cognatos ob agnatos.
- 25 Eod. de excludente matrem propter fratres.
- 26 Eod. ut mulier habens filios non disponat de bonis dotalibus.
- 27 Eod. de Statuto fori mercatorum super equali concursu creditorum decocti.
- 28 Eod. de Statuto super fideiussore expensarum iudicij.
- 29 Eod. super restitutione dotis, & lucro viri.
- 30 Eod. de usuris dotalibus.
- 31 Eod. super contrahibus minorum.
- 32 Brachiani super lucro doris.

C

- 33 Camerini de statuto exclusivo feminarum.
- 34 Eod. circa altiorem elevationem, vel aliud adificium.
- 35 Canciani super gabella pro successione.
- 36 Cantiani super duplicata collecta forensium.
- 37 Castr. de Statuto Guardæ remissivè.
- 38 Civit. novæ de Statuto excludente faminam maritaram.
- 39 Civitatis Castell. de Statuto reddente emprovementum.
- 40 Eod. favore fideiussoris, ut petat exemptionem ab obligatione.
- 41 Eod. exclusivo feminarum propter masculos.
- 42 Eod. super renovatione emphyteutica.
- 43 Comen. de anrephato seu lucro doris.
- 44 Consulatus maris.
- 45 Corinaldi super exclusionem feminarum, & cognatorum.

E

- 46 Eugubini. super Statuto exclusivo feminarum.
- 47 Eod. de Decretis Ducalibus circa solemnitates in donationibus.

F

- 48 Fani super Statuto excludente matrem & cognatos propter agnatos.
- 49 Eod. Super Statuto admissionis ad Consilium Civitatis.
- 50 Farfen. in materia renovationis emphyteutica.
- 51 Ferrariens. de successione in bonis emphyteuticis.
- 52 Eod. de gabella contractuum.
- 53 Eod. de gabella frumenti.
- 54 Eod. de Statuto super foro.
- 55 Eod. de infinnatione, & solemnitatibus in donationibus.
- 56 Firman. Civitatis ne matrimonia contrahantur cum forensibus, & de alijs huius diocesis sub nomine locorum.
- 57 Florentin. de aditione paterna hereditatis.
- 58 Eod. de tollente hæredi beneficium inventarij.

59 Eod.